

OPMANDSKENDELSE

af 28. juni 2006

i

voldgiftssagen:

**Finansministeriet, Personalestyrelsen
(Kammeradvokaten v/advokat Niels Banke)**

mod

**Gymnasieskolernes Lærereforening
(advokat Karen-Margrethe Schebye)**

INDLEDNING

Mellem Finansministeriet, Personalestyrelsen, og Gymnasieskolernes Lærereforening (GL) er der opstået uoverensstemmelse om den nærmere forståelse og praktisering af § 24, stk. 5, i parternes overenskomst for lærere ved statslige og private gymnasieskoler, studenterkurser samt hf-kurser. Det er Finansministeriets opfattelse, at GL har begået overenskomstbrud ved over for sine medlemmer at fastslå, at der ikke på lokalt plan kan indgås aftaler, hvori der fastsættes en forberedelsesfaktor på under 1,33.

GL, der har anerkendt, at det er muligt at aftale en anden forberedelsesfaktor end 1,33 for så vidt angår 30 % af en lærers årlige undervisningstimetal, er af den opfattelse, at det ved overenskomstens § 24, stk. 5, er fastlagt, at der for så vidt angår de 30 % af det årlige undervisningstimetal er en pligt til at forhandle spørgsmålet om forberedelsestiden lokalt, men at det ikke af bestemmelsen følger, at der også er en pligt til at indgå aftale herom på lokalt plan. Det er i øvrigt ikke ved overenskomsten fastlagt, hvem der har aftalekompetencen til at forhandle lokalt. Dette spørgsmål beror derfor alene på den interne organisation hos overenskomstens parter.

Da parternes uoverensstemmelse ikke har kunnet løses ved forhandling, er spørgsmålet af Finansministeriet blevet indbragt for denne faglige voldgift, der har bestået af kontorchef i KL Marianne Brinch-Fischer og chefkonsulent i Personalestyrelsen Carsten Holm, udpeget af Finansministeriet og direktør i GL Endre Szöcs og faglig konsulent i GL Lene Vibjerg, udpeget af GL, og – som opmand – højesteretsdommer Per Sørensen.

PÅSTANDE

Klager, Finansministeriet, Personalestyrelsen, har nedlagt følgende påstande:

1. GL skal anerkende, at det er i strid med parternes overenskomst at kræve indgåede aftaler om den del af forberedelsestiden der skal aftales lokalt, jf. overenskomsten for lærere ved statslige og private gymnasier, studenterkurser og hf-kurser § 24, stk. 5, godkendt centralt.

2. GL skal anerkende, at det er i strid med overenskomstens § 24, stk. 5, at udelukke indgåelse af aftaler, der er baseret på en forberedelsesfaktor på under 1,33.
3. GL skal anerkende at have begået brud på overenskomsten ved at have handlet i strid med det i påstand 1 og 2 anførte og skal betale en bod herfor på 100.000 kr.

Indklagede, Gymnasieskolernes Lærerforening, har påstået frifindelse, idet GL dog har anerkendt, at det er muligt for 30 % af en lærers årlige undervisningstimetal at aftale en anden forberedelsesfaktor end 1,33.

SAGSFREMSTILLING

Overenskomsten 1999 (mellem Amtsrådsforeningen/Københavns og Frederiksbergs kommuner/Finansministeriet og GL)

1. Bestemmelserne om forberedelsestid blev første gang aftalt i overenskomsten i 1999, der blev indgået mellem på den ene side Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Finansministeriet og på den anden side GL. § 31 i denne overenskomst havde overskriften "UNDERVISNING, FORBEREDELSE OG ØVRIGE OPGAVER". Stk. 1 - 4 med tilhørende bemærkninger lød således:

" *BEMÆRKNINGER:*

Undervisning, forberedelse til undervisning samt øvrige opgaver planlægges og opgøres særskilt, medmindre der er aftalt akkord for den samlede opgaveløsning.

Stk. 1.

Det årlige timetal i henhold til gymnasie-/hf-bekendtgørelsen indregnes i lærerens arbejdstid.

BEMÆRKNINGER:

Timetallet opgøres i antal klokketimer.

Stk. 2.

Herudover indregnes tid til forberedelse.

Forberedelsestiden fremkommer på følgende måde:

(Årligt timetal, jf. bekendtgørelsen, ÷ 25 % af det årlige timetal jf. bekendtgørelsen)* 1,33 time

Med virkning fra 1. august 2002 fremkommer forberedelsestiden således:
(Årligt timetal, jf. bekendtgørelsen, ÷ 30 % af det årlige timetal jf. bekendtgørelsen) * 1,33 time

Til lærere, der er fyldt 60 år, indregnes yderligere 40 minutter * det årlige timetal jf. bekendtgørelsen.

Stk. 3.

Hvis flere lærere underviser samme klasse/hold i samme fag (to-lærerordning, team og lignende) deles tiden forholdsmæssigt.

BEMÆRKNINGER:

Bestemmelsen forudsætter, at to eller flere lærere tilsammen underviser det bekendtgørelsesfastsatte timetal for faget.

Stk. 4.

Øvrig tid til forberedelse aftales lokalt.

BEMÆRKNINGER:

Øvrig tid til forberedelse aftales under hensyn til de lokale forhold herunder bl.a. undervisningsformer, lærerroller, erfaring m.v."

I tilknytning hertil hed det i § 40:

"40. INTERESSETVIST

Stk. 1.

Opstår der uenighed ved indgåelse af en lokal aftale i henhold til § 31, stk. 4, føres der hurtigst muligt mellem (amts)kommunen/staten og (lokale) repræsentanter for Gymnasieskolernes Lærerforening, en forhandling med henblik på at bilægge tvisten.

Stk. 2

Bilægges tvisten ikke kan organisationsrepræsentanter fra begge parter tilkaldes med henblik på at medvirke ved en lokal forhandling mellem (amts)kommunen/staten og (lokale) repræsentanter for Gymnasieskolernes Lærerforening. En af parterne kan kræve den lokale forhandling afholdt inden for en frist af 3 uger efter forhandlingen, nævnt i stk. 1.

Stk. 3.

Ved fortsat uenighed oversendes sagen af en af parterne inden for en frist af 14 dage efter den lokale forhandling til centrale forhandlinger mellem vedkommende (amts)kommunale/statslige arbejdsgiverpart og Gymnasieskolernes Lærerforening. Den centrale forhandling kan kræves afholdt senest 3 uger efter modtagelsen af forhandlingsbegæringen. De centrale parterets løsning af tvisten er bindende for de lokale parter.

Stk. 4.

Såfremt interessetvisten drejer sig om de generelle forudsætninger for decentral anvendelse af overenskomstens bestemmelser om arbejdstid eller i øvrigt principielle spørgsmål, der udspringer af denne aftale, afholdes forhandling mellem den (amts)kommunale/statslige arbejdsgiverpart og Akademikernes Centralorganisation.

BEMÆRKNINGER:

Hvis tvisteløsningssystemet ikke virker efter hensigten, er parterne enige om at drøfte problematikken med henblik på at aftale nødvendige ændringer."

2. Efter overenskomstens indgåelse udarbejdede GL i november 1999 en "FORHANDLINGS- OG NORMHÅNDBOG OK99", der indeholder en vejledning i forbindelse med implementeringen af resultatet af overenskomstforhandlingerne. I håndbogens generelle del hedder det bl.a.:

"Det lokale niveau

Amts niveauet og skoleniveauet er ikke defineret som adskilte niveauer i den nye overenskomst. De kaldes samlet det lokale eller decentrale niveau. Det ligger i løn- og arbejdstidsreglerne, at der både kan indgås aftaler på amtsniveau mellem lokalbestyrelsen og amtet, og på skoleniveau mellem TR og rektor/forstander. Med den nye overenskomst, som på mange områder kun udstikker rammerne for, hvad der skal gælde lokalt, bliver ansvaret for hvilket indhold løn- og arbejdstidsreglerne får i høj grad flyttet ud på de lokale skuldre. Man kan sige, at der i stedet for en overenskomst i princippet kan komme 16 (amts)kommunale eller ca. 200 skole- overenskomster ud af dette med mere eller mindre forskelligt indhold.

Overenskomsten nævner mange steder, at der lokalt kan indgås aftaler om løn (fx funktions- og kvalifikationstillæg) og om arbejdstid (fx øvrig forberedelse, akkorder, varsler, sammenhængende perioder uden rådighed mv.). Det fremgår dog ikke entydigt af overenskomsten om sådanne aftaler skal/kan indgås på amts- og/eller skoleniveau. Nogle steder er det dog eksplicit nævnt at sådanne aftaler indgås mellem ledelsen og TR'en. Her er der ingen tvivl om, at der er tænkt på, at aftalerne indgås på skoleniveau.

Fsva. løn er der en hensigtserklæring om, at de forhandlingsberettigede organisationer i videst muligt omfang bør delegere forhandlingsretten til de lokale repræsentanter. Det giver et kraftigt fingerpeg om, at GL i det mindste bør delegere forhandlings- og aftaleretten vedr. decentrale lønaftaler til lokalbestyrelsen. Der er ikke nogen tilsvarende hensigtserklæring vedr. arbejdstid, men det forudsættes implicit, at lokale aftaler indgås af lokale repræsentanter på amts/skoleniveau.

På baggrund heraf har GLs hovedbestyrelse vedrørende forhandlings- og aftalekompetencen i relation til OK99 på gymnasie og HF området besluttet

- At forhandlings- og aftalekompetencen delegeres til GLs lokalbestyrelser, der kan beslutte videre delegering i det omfang kompetencen ikke i forvejen ligger hos tillidsrepræsentanten.
- At hovedbestyrelsen kan trække delegeringen tilbage, jf. advokat Lars Svenning Andersens notat af 7. september 1999, fx ved væsentlige overtrædelser af GLs politik. (se bilag 1)
- At den hidtidige praksis vedrørende lokal aftaleindgåelse følges, herunder koordinering i lokaludvalg og i lokalbestyrelsen i det omfang, der er sket delegering til tillidsrepræsentanten.
- At kompetencen – fsva. de private/statslige skoler – delegeres til tillidsrepræsentanten, og at koordineringen sker i områdebestyrelsen/lokaludvalget.
- At GLs centralt fastlagte politik skal overholdes, fx Forhandlings- og Normhåndbogen.
- At overordnede retningslinier for foreningens politik, der er vedtagne af GLs repræsentantskab og GLs hovedbestyrelse, skal følges lokalt."

Om forberedelsestiden anføres bl.a.:

"1.4. Forberedelse

Hvad står der?

Forberedelsen beregnes på følgende måde: (Årligt timetal jf. bekendtgørelsen - 25 % af det årlige timetal jf. bekendtgørelsen) x 1,33 time.

Fra 1. august 2002 sættes procenten 25 op til 30 %. Procenterne kan forhøjes ved lokal aftale.

Øvrig tid til forberedelse aftales lokalt.

Øvrig tid til forberedelse aftales under hensyn til de lokale forhold, herunder bl.a. undervisningsformer, lærerroller erfaring mv.

Til lærere, der er fyldt 60 år, indregnes yderligere 40 minutter x det årlige timetal jf. bekendtgørelsen.

Hvis flere lærere underviser samme klasse/hold i samme fag (to-lærerordning, team og lignende), deles tiden forholdsmæssigt. Bestemmelsen vedrører, når to eller flere lærere tilsammen underviser det bekendtgørelsesfastlagte timetal for faget.

Læreren tilrettelægger og administrerer selv forberedelse, som ikke kræver samarbejde med andre lærere. Ledelsen kan ikke pålægge læreren hvordan, hvornår eller hvor sådan forberedelse skal udføres.

GL mener:

For de 75 % (efter 1.8.2002 – 70 %) af undervisningstimerne i hht. Bekendtgørelsen er forberedelsen fastsat centralt.

For de resterende 25 % (30 %) af undervisningstimerne skal forberedelsen aftales lokalt. Efter GL's opfattelse skal der aftales øvrig tid til forberedelse. Forberedelsen, beregnet på grundlag af de 75 % af det årlige bekendtgørelsesfastlagte timetal, kan således ikke udgøre al forberedelse til samtlige (100 %) af fagets timer.

Ved lokalt aftalt forberedelsestid forudsætter GL, at der ved traditionel undervisning aftales samme forberedelsestid for samtlige timer, dvs. det årlige timetal jf. bekendtgørelsen x 1,33. Der aftales således kun en anden forberedelse i den udstrækning, der planlægges med undervisningsformer, som afviger fra den traditionelle.

Hvis man er enige om at aftale en lavere forberedelsestid end det årlige timetal jf. bekendtgørelsen x 1,33, anbefales det, at man aftaler, at den frigjorte timeressource anvendes til lærerarbejde i forbindelse med elev-relaterede aktiviteter. Ressourcen bør således ikke gå til dækning af andre af skolens udgifter. Se i øvrigt eksemplet på en model for udmøntning af forberedelsen nedenfor.

Der er ikke noget i vejen for at aftale mere tid til forberedelse end det årlige timetal jf. bekendtgørelsen x 1,33.

Værdien af aldersreduktionen er uændret i forhold til den gamle overenskomst.

Deling af undervisnings- og forberedelsestiden mellem flere lærere kan kun forekomme, hvis de pågældende lærere tilsammen underviser det bekendtgørelsesfastlagte timetal i faget. Dvs. at flere lærere, der underviser en klasse/et hold samtidig, hver får tillagt fagets undervisningstimetal og tilhørende forberedelse (fx idrætslærere).

Med lærerens ret til selv at tilrettelægge og administrere den forberedelse, som ikke kræver samarbejde med andre lærere, er metodefriheden fastholdt.

Normhåndbogen indeholder et bilag med uddrag af et notat udfærdiget af advokat Lars Svenning Andersen den 7. september 1999. I notatet hedder det bl.a.:

"Bemyndigelsesproblematikken

GL har særskilt rejst spørgsmålet om bemyndigelsesproblematikken såvel vedrørende løn som vedrørende arbejdstid.

Som påpeget af GL fremgår det af reglerne om forhandlingssystemet decentralt, at aftalerechten vedrørende løn ligger hos GL, som herefter kan bemyndige lokale repræsentanter - f.eks. tillidsrepræsentanterne - til at indgå aftale.

For så vidt angår arbejdstid fremgår det af det til overenskomsten knyttede bilag 3, at der skal finde drøftelser sted i samarbejdsudvalget eller i et andet medbestemmelsesorgan. Det

fremgår også, at nogle opgaver udtrykkelig skal drøftes med tillidsrepræsentanten, medens andre forhold kan afgøres ved lokal aftale.

Som udgangspunkt fastlægger organisationen selv sin struktur, kompetencefordeling, bemyndigelse etc. Når parterne imidlertid har aftalt et system med tillidsrepræsentanter, er tillidsrepræsentanten forhandlingsparten i de konkrete tilfælde, hvor det udtrykkeligt måtte fremgå af bilag 3. Det er udtryk for en aftale om, at det her er hensigtsmæssigt, at det er tillidsrepræsentanten. Det er kun ganske få steder, hvor dette er nævnt, og det er min opfattelse, at det eller de steder, hvor tillidsrepræsentanten udtrykkeligt er nævnt, er GL uberegtiget til at flytte bemyndigelsen eller at trække den tilbage. For så vidt angår de steder, hvor der henvises til, at beslutninger kan aftales eller bestemmelser fraviges etc. ved lokal aftale, har jeg ikke af det fremsendte bilagsmateriale kunnet se, at parterne har defineret, hvad forstås herved.

Man kunne hævde fra modpartens side, at det indebærer, at de repræsentanter, man plejer at forhandle med, er de forhandlingsberettigede. Efter min vurdering må det afgørende være, at man opfylder kravet om, at det skal være en lokal forhandling, og det er herefter fortsat GL, der tager stilling til, hvem der repræsenterer GL lokalt.

Det ligger hermed også i systemet i lovene, at en forhandlings- og aftaleret, der er placeret lokalt *i kraft af uddelegering fra GL's hovedbestyrelse* kan tilbagekaldes foreningsretligt på et hvilket som helst tidspunkt.

Forestillede man sig således, at hovedbestyrelsen meddelte en lokalbestyrelsesformand, at han ikke længere kunne forhandle lokalt, ville dette skulle respekteres *forudsat, at den pågældende ikke havde bemyndigelsen i kraft af GL's love, men alene havde den i kraft af uddelegering af forhandlingskompetencen.*

Det fremgår til eksempel af § 22, stk. 1, at lokalbestyrelsen deltager i forhandlinger vedrørende spørgsmål, der henhører under samarbejdsudvalgets opgaver. Det betyder altså, at man i lovene har givet denne bemyndigelse til lokalbestyrelsen, og så kan hovedbestyrelsen ikke fratage denne forhandlingsret. Det kan alene ske i kraft af en ændring af lovene.

Når det videre fremgår, at lokalbestyrelsen har til opgave at deltage i forhandlinger, hvor forhandlingskompetencen uddelegeres al GL's hovedbestyrelse, så må det efter min opfattelse omfatte de situationer, hvor man i bilaget om arbejdstid og bemærkningerne hertil omtaler decentrale forhandlinger. Min begrundelse for dette standpunkt er, at det ikke fremgår af overenskomsten, om det skal være en lokalbestyrelsesformand eller en tillidsrepræsentant, der indgår aftaler lokalt. Det er hermed overladt til GL's hovedbestyrelse at uddelegere disse kompetencer.

Man kan således konstatere, at der ikke i kraft af overenskomstens tekst, er givet bestemte lokale repræsentanter for GL en bemyndigelse. Det følger også heraf, at det er GL selv, der afgør, om en bemyndigelse, man tidligere har placeret på et bestemt lokalt niveau, fortsat skal ligge der.

Noget andet er, om GL helt kan undlade at give en bemyndigelse lokalt. Der er ingen tvivl om, at GL må sikre, at der kan indgås aftaler lokalt på de punkter, hvor overenskomsten hjemler mulighed herfor. Som bilagene er formuleret, er det min vurdering, at GL kan indtage det standpunkt, at den lokale forhandling indebærer en pligt for GL til at sikre, at

der deltager en repræsentant i en forhandling, f.eks. med den lokale rektor. Om GL vælger at lade en faglig sekretær, lokalbestyrelsesformanden, tillidsrepræsentanten eller en anden varetage sine interesser, må være GL's afgørelse."

3. Efterfølgende opstod der tvist mellem overenskomstens parter om forståelsen af visse af overenskomstens bestemmelser, og i den anledning afsagde højesteretsdommer Poul Sørensen den 8. juli 2000 en opmandskendelse, hvori der bl.a. tages stilling til spørgsmålet om, hvorledes forberedelsestiden skulle beregnes henholdsvis centralt og decentralt, jf. overenskomstens § 31, stk. 2 og 4. Under sagen nedlagde GL bl.a. følgende påstande:

- "1. De indklagede, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Finansministeriet, tilpligtes at anerkende, at § 31, stk. 2, i 1999overenskomsten for lærere i gymnasieskolen, ved studenterkursus samt hf-kursus, herunder ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning, indgået den 18. januar 2000, skal forstås således, at det i overenskomsten er aftalt, at forberedelsen til 75 % af det bekendtgørelsesfastlagte undervisningstimetotal udgør 1,33 pr. time, og med virkning fra den 1. august 2002 at forberedelsen af 70 % af det bekendtgørelsesfastlagte undervisningstimetotal udgør 1,33 pr time, samt at forberedelse til øvrig undervisning skal aftales lokalt i henhold til § 31, stk. 4.
2. De indklagede tilpligtes at anerkende, at der består et retskrav for den enkelte lærer på, at der lokalt aftales øvrig tid til forberedelse i medfør af overenskomstens § 31, stk. 4, og at uenighed ved indgåelse af en lokal aftale henvises til behandling efter overenskomstens § 40."

Arbejdsgiversiden påstod frifindelse og nedlagde bl.a. følgende selvstændige påstande:

- "1. Klageren tilpligtes at anerkende, at overenskomstens § 31, stk. 2, fastsætter forberedelsestiden for hele det årlige timetal, således som dette fremgår af Gymnasie-/hf-bekendtgørelsen, og at der herudover lokalt kan aftales eventuel øvrig tid til forberedelse, jf. § 31, stk. 4.
2. Klageren tilpligtes at anerkende, at der ikke består et retskrav for den enkelte lærer på, at der aftales forberedelse ud over, hvad der er centralt fastsat i medfør af § 31, stk. 2, medmindre der måtte være truffet bestemmelse herom i medfør af reglerne i overenskomstens § 40."

Under sagen blev der bl.a. afgivet forklaring af direktør for Akademikernes Centralorganisation, Martin Teilmann. I opmandskendelsen er hans forklaring gengivet således:

"Direktør for Akademikernes Centralorganisation Martin Teilmann har forklaret, at Akademikernes Centralorganisation blev inddraget i forhandlingerne umiddelbart før udarbejdelsen af enighedspapiret af 28. februar 1999, der beskriver "knasterne" i forhandlingerne. De omtalte "parter" er Akademikernes Centralorganisation og Amtsrådsforeningen. Allerede da Akademikernes Centralorganisation blev inddraget i forhandlingerne, var

forberedelsestiden opgjort til nettoforberedelsestiden, dvs. rensat for pauser og præambel-timer. Amtsrådsforeningen ønskede, at forberedelsestiden til 50 % af undervisningen skulle fastsættes ved lokale forhandlinger, mens klageren ønskede denne del begrænset til 10 %. Akademikernes Centralorganisation ville på sin side fastholde organisationernes fulde af-taleret. Resultatet blev de aftalte 25 % stigende til 30 %, og det skulle så løses på decentralt plan, for hvilke 25 % af undervisningen forberedelsestiden skulle aftales decentralt. Der var allerede enighed mellem overenskomstparterne om, at den centralt aftalte forberedel-sesfaktor skulle være 1,33. Akademikernes Centralorganisation var derfor ikke inddraget i drøftelserne herom. Decentralt skulle forberedelsestiden derimod kunne aftales til mere eller mindre. Man talte under forhandlingerne om henholdsvis 75 % og 25 % pr. fag. § 31, stk. 8, blev indsat efter ønske fra Amtsrådsforeningen.

Der blev desuden afgivet forklaring af kontorchef i Amtsrådsforeningen Annelise Korreborg. Hendes forklaring lyder således:

"Kontorchef Annelise Korreborg, Amtsrådsforeningen, har forklaret, at hun har beskæfti-get sig med overenskomstforhold i forhold til klageren siden 1993 og været forhandlings-leder fra 1997. Amtsrådsforeningen ønskede i 1999 en arbejdstidsreform for gymnasie-lærerne, således at en større del af arbejdstiden blev anvendt til samvær med eleverne. Man ønskede i den forbindelse, at forberedelsestiden blev fastsat ved decentrale aftaler, således at der i højere grad kunne tages hensyn til de lokale individuelle forhold i henseende til fag, lærere og undervisningsformer. Amtsrådsforeningens pakkelsning under overens-komstforhandlingerne var et resultat af overenskomstparternes forudgående diskussioner og byggede for så vidt på klagerens egen model. Hun forelagde mundtligt pakkelsningen for klagerens forhandlere med henblik på udarbejdelsen af et enighedspapir. Klageren tog imidlertid afstand fra modellen, og derefter blev forhandlingerne overtaget af Akademiker-nes Centralorganisation, med hvem det store diskussionsemne blev, hvor stor del af forbe-redelsestiden der skulle fastsættes centralt, dvs. efter faktor 1,33, respektive decentralt. Forhandlingsresultatet er udtryk for, at alle lærere er sikret en mindste forberedelsestid sva-rende til 75 % af, hvad denne faktor fører til. Det beror derefter på resultatet af de lokale forhandlinger, om der skal tillægges yderligere forberedelsestid og i givet fald hvor meget. I det hele taget er det hensigten, at der lokalt skal foretages en samlet vurdering af omfan-get af det enkelte fags forberedelsestid. Dette er også hvad der er beskrevet i enighedspapi-ret af 28. februar 1999, og hvad der er søgt beskrevet i hendes talepapir af 24. april 1999, der efter aftale med klageren blev sendt til amternes forvaltningschefer. Når hun heri taler om 75 % af undervisningen, er det kun for at imødegå den da fremsatte påstand om, at 25 % af forberedelsestiden nu skulle fjernes. På samme måde skal notatet af 12. maj 1999 blot ses som et svar på Århus-reaktorernes brev af 29. april 1999. Hun så dette notat, inden det blev udsendt. Det var som nævnt ment som et indlæg i den ophedede debat dengang om forberedelsestiden, og da man blev klar over, hvorledes det var blevet forstået, formu-lerede man sig anderledes, således som det er sket i det udsendte notat af 22. december 1999."

Opmanden gav GL medhold i de to påstande med følgende begrundelse:

"Efter kontorchef Annelise Korreborgs forklaring og det i øvrigt oplyste om baggrunden for overenskomstens § 31, stk. 2 og 4, findes det ubetænkeligt at lægge til grund, at de ind-

klagede med de nye bestemmelser om henholdsvis central og decentral fastsættelse af forberedelsestiden tilsigtede, at forberedelsestiden til det bekendtgørelsesfastlagte undervisningstimal i første række skulle fastsættes centralt på grundlag af faktoren 1.33, men med fradrag af 25 % - fra august 2002 30 % - således at der herefter lokalt efter en konkret vurdering skulle tages stilling til, i hvilket omfang der herudover skulle tillægges en yderligere forberedelsestid - alt svarende til de indklagedes påstande herom.

Denne forståelse af overenskomstens regler om fastsættelsen af forberedelsestiden stemmer også bedst med formuleringen af overenskomstens § 31, navnlig i henseende til den beregningsformel, der er opstillet i § 31, stk. 2. Bestemmelsen er imidlertid ikke entydig, og formuleringen rummer også mulighed for den af klageren hævdede fortolkning.

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at den nærmere betydning af § 31, stk. 2 og 4, med hensyn til det nu omhandlede fortolkningsproblem ikke blev drøftet mellem overenskomstparterne forud for overenskomstforliget, således som dette forlig er udmøntet i enighedspapiret af 28. februar 1999. Direktør Martin Teilmann, der deltog i de afsluttende forhandlinger, efter at Akademikernes Centralorganisation var indtrådt i forhandlingerne med Amtsrådsforeningen i stedet for klageren, opfattede efter sin forklaring forholdet således - hvilket i øvrigt stemmer med Akademikernes Centralorganisations skrivelse af 2. marts 2000 - om forståelsen af mødereferatet af 11. februar 2000 - at det var 75 og 25 % af *undervisningen*, for hvilken forberedelsestiden skulle fastsættes henholdsvis centralt og decentralt, og det var da også denne formulering, der umiddelbart efter indgåelsen af forliget blev anvendt af klageren i dennes information af 5. marts 1999. Samme formulering - forberedelse til 75 % af undervisningen - blev imidlertid også anvendt i Amtsrådsforeningens notat af 24. april 1999, og formuleringen blev - efter Århus-reaktorernes brev af 29. april 1999 - endog gentaget i Amtsrådsforeningens to notater af 12. maj 1999 til U & K forvaltningscheferne.

I hvert fald på denne baggrund findes overenskomstens § 31, stk. 2 og 4, at måtte forstås som hævdet af klageren under sagen. Det bemærkes herved, at der ikke heroverfor ses tilvejebragt noget grundlag for at antage, at klageren ved de fælles notater af september 1999 har frafaldet det således forfægtede standpunkt.

Herefter må klagerens påstande 1 og 2 tages til følge som nedenfor bestemt, således at det herved præciseres - jf. herved de indklagedes påstand 2 - at det i klagerens påstand 2 nævnte retskrav angår lærernes krav på forhandling om fastsættelsen efter § 31, stk. 4, af øvrig tid til forberedelse."

4. I "Gymnasieskolen" nr. 14 af 3. august 2000 redegjorde GL nærmere for de nye arbejdstidsaftaler, som 1999-overenskomsten havde medført. I redegørelsen hedder det bl.a.:

"Hovedpunkterne i den nye arbejdstidsaftale

1999-overenskomsten betyder, at en lang række af de ting, der tidligere blev fastlagt i den centrale overenskomst, nu bliver lagt ud til afgørelse på den enkelte skole. Nogle ting kan ledelsen afgøre efter drøftelse med lærerne og deres tillidsrepræsentant, på andre områder skal der laves en decideret aftale mellem rektor/forstander og tillidsrepræsentanten.

På en række områder er der fastsat det samme timetal til aktiviteten som i den gamle overensomst, men det er muligt at fravige disse bestemmelser, hvis man kan blive enige om det lokalt. Det gælder eksamen, studievejledning, timetildeling til inspektører, opgaverettelse og apparatopstilling.

Overenskomsten 2002 (mellem Finansministeriet og GL)

Ved overenskomstfornyelsen i 2002 indgik staten (Finansministeriet, Personalestyrelsen) og GL en selvstændig overenskomst for lærere ved statslige og private gymnasieskoler, studenterkurser samt hf-kurser. Arbejdstidsreglerne blev videreført stort set uændret. Bestemmelserne i § 31 i 1999-overenskomsten blev således videreført som § 24 i 2002-overenskomsten, idet dog bestemmelsen om, at øvrig tid til forberedelse skal aftales lokalt, blev flyttet til stk. 5.

Bestemmelsen om interessetvister kom nu til at stå i § 33, der fik en lidt anden ordlyd end tidligere. Bestemmelsen lyder nu således:

"§ 33. Interessetvist - arbejdstid

Ved uenighed om indgåelse af en lokal aftale i henhold til § 24, stk. 5, føres der hurtigst muligt en forhandling mellem rektor og tillidsrepræsentanten på skolen med henblik på at bilægge tvisten.

Stk. 2. Bilægges tvisten ikke kan forhandlingerne, hvis en af parterne ønsker det, videreføres med deltagelse af repræsentanter fra Undervisningsministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening. Forhandlingen afholdes inden for en frist af 3 uger efter modtagelsen af forhandlingsbegæringen, medmindre andet aftales.

Stk. 3. Ved fortsat uenighed kan forhandlingerne, hvis en af parterne ønsker det, videreføres mellem Finansministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening. Forhandlingen afholdes inden for en frist af 3 uger efter modtagelsen af forhandlingsbegæringen, medmindre andet aftales.

Bemærkninger

Hvis tvisteløsningssystemet ikke virker efter hensigten er parterne enige om at drøfte problematikken med henblik på at aftale de nødvendige ændringer."

§ 24 og § 33 står i overenskomstens afsnit B, der har overskriften "Arbejdstid". Den første bestemmelse i afsnittet er § 22, hvis stk. 1 lyder således:

"AFSNIT B. ARBEJ DSTID

§ 22. Procedure og planlægningsinstrumenter

Den årlige overordnede drøftelse.

En gang årligt finder en drøftelse sted på det enkelte gymnasium i samarbejdsudvalget eller i et andet medbestemmelsesorgan.

Drøftelsen skal omhandle:

- de overordnede linier for time- og fagfordelingen
- den pædagogiske linie på gymnasiet, det kan f.eks. være spørgsmål om skolens særlige indsatsområder, anvendelsen af lærerteam, projektarbejde, IT samt to-lærerordning og lærernes kompetenceudvikling
- tidspunkter for udlevering af planer og vilkår i forbindelse med ændringer af planer, herunder i hvilke situationer almindelige varslings- og ændringsbestemmelser ikke gælder
- principperne for tilstedeværelse.

Forud for drøftelsen i samarbejdsudvalget vil det være hensigtsmæssigt, at der mellem skolens ledelse og lærere har været en gymnasiets/kursets målsætninger, pædagogiske linje m.v.

På baggrund af de overordnede drøftelser sker den nærmere fastsættelse af tid til opgaveløsningen i samarbejde mellem ledelse, den enkelte lærer og tillidsrepræsentanten, jf. §§ 24-25."

I et bilag til forliget mellem Finansministeriet og AC hedder det bl.a.:

1. Tvistsystemet tilpasset de statslige niveauer

Der er enighed om, at det vedlagte bilag A til ny formulering af overenskomstens § 40 Interessesetvist, der vedrører lokalt aftalt tid til forberedelse af undervisningen, jf. overenskomstens § 31, stk. 4, optages i overenskomsten,

Der er enighed om at foretage de fornødne redaktionelle ændringer i overenskomstens § 8. Forhandlingssystemet decentralt og i § 9. Rets- og interessesetvister, således at overenskomsten tilpasses det statslige område. Ved redigeringen tages udgangspunkt i AC-overenskomstens bilag 4.

2. Delegation af forhandlingskompetencen

GL har tilkendegivet, at den lokale repræsentant for Gymnasieskolernes Lærereforening normalt vil være tillidsrepræsentanten ved gymnasiet/kurset."

Efter afslutningen af forhandlingerne om overenskomsten fremsendte Personalestyrelsen den 7. maj 2003 et udkast til overenskomsten til GL. I brevet hedder det bl.a.:

"Under forhandlingerne var parterne enige om, at et væsentligt element i det nye og decentralt orienterede lønsystem er, at den lokale løndannelse integreres i den lokale personalepolitik. Det er derfor en forudsætning, at der er den fornødne aftalekompetence lokalt på den enkelte institution.

Undervisningsministeriet forudsætter, at bestyrelsen har delegeret aftalekompetencen til den lokale ledelse.

I de tilfælde, hvor aftalekompetencen ikke er fuldt ud delegeret til den lokale tillidsrepræsentant er det mellem overenskomstens parter aftalt, at de lokale parter aftaler den videre godkendelsesprocedure, herunder tidsfrist for den endelige godkendelse af forhandlingsresultatet."

Den 27. oktober 2003 fremkom Nina Kiærskou som formand for GL's områdebestyrelse med følgende opslag til tillidsrepræsentanterne ved de private gymnasier og studenterkurser:

"Lokal forhandlingskompetence

Områdebestyrelsen for de private gymnasier og studenterkurser udsendte den 4. september 2003, i samarbejde med Private Gymnasier og Studenterkurser (dvs. rektorerne for de private skoler), "Vejledende retningslinjer for medarbejderudviklingssamtaler (MUS)" samt "Vejledende køreplan mv. for lokale forhandlinger på de private gymnasier og studenterkurser".

Vejledende retningslinjer for medarbejderudviklingssamtaler (MUS) er tilsyneladende blevet godt modtaget, og ser ud til at blive anvendt efter sin hensigt som et redskab, der giver mulighed for det bedst mulige udbytte af MUS-samtalerne.

Vejledende køreplan mv. for lokale forhandlinger på de private gymnasier og studenterkurser sigter imod at fremme de lokale forhandlinger mest muligt.

Køreplanspapiret er desværre af ledelsen på flere skoler blevet misforstået som om aftalekompetencen som noget nyt er flyttet ud til skolerne.

Dette er *ikke* tilfældet.

Kompetencen ved de lokale forhandlinger om arbejdstid og decentral løn er – som hidtil – således fordelt, at forhandlingskompetencen er uddelegeret til GL's tillidsrepræsentant, mens beslutningskompetence ligger hos GL's områdebestyrelse for de private gymnasier og kurser.

Dette fremgår da også af Personalestyrelsens/Finansministeriets følgeskrivelse af 7. maj 2003 til GL's statsoverenskomst, der vedlægges for god ordens skyld."

Opslaget foranledigede, at sekretariatet for de private gymnasier og studenterkurser den 28. oktober 2003 rettede henvendelse til Institutionsstyrelsen, der den 18. november 2003 svarede således:

"Vedrørende lokale forhandlinger"

I brev af 28. oktober 2003 har Private Gymnasier og Studenterkurser rejst spørgsmålet om, hvordan de bemærkninger, som Personalestyrelsen har angivet i deres brev af 7. maj 2003 til GL, skal fortolkes.

Baggrunden for henvendelsen er, at Områdebestyrelsen for de Private Gymnasier og Studenterkurser i et opslag af 28. oktober 2003 til tillidsrepræsentanterne har tilkendegivet, "at forhandlingskompetencen er uddelegeret til GL's tillidsrepræsentant, men beslutningskompetencen - som hidtil - ligger hos GL's områdebestyrelse for de private gymnasier og kurser".

Områdebestyrelsen har desuden tilføjet følgende: "Dette fremgår da også af Personalestyrelsens/Finansministeriets følgeskrivelse af 7. maj 2003 til GL's statsoverenskomst, der vedlægges for god ordens skyld".

I fremsendelsesskrivelsen af 7. maj 2003 er der 4 afsnit, der er af betydning. Det drejer sig om følgende:

"Under forhandlingerne var parternes enige om, at et væsentligt element i det nye og decentralt orienterede lønsystem er, at den lokale løndannelse integreres i den lokale personalepolitik. Det er derfor en forudsætning, at der er den fornødne aftalekompetence lokalt på den enkelte institution.

Undervisningsministeriet forudsætter, at bestyrelsen har delegeret aftalekompetencen til den lokale ledelse.

I de tilfælde, hvor aftalekompetencen ikke er fuldt ud delegeret til den lokale tillidsrepræsentant er det mellem overenskomstens parter aftalt, at de lokale parter aftaler den videre godkendelsesprocedure, herunder tidsfrist for den endelige godkendelse af forhandlingsresultatet.

Med mindre andet er aftalt er tilbagemeldingsfristen 15 skoledage. En evt. underkendelse af en aftale skal begrundes skriftligt."

Det anførte fra brevet af 7. maj 2003 knytter sig til § 8 i overenskomsten, hvor det i bemærkningerne til § 8 er forudsat, at hver part uddelegerer kompetencen, og hvor Gymnasieskolernes Lærereforening i videst mulige omfang delegerer kompetencen til det lokale niveau.

Det skal bemærkes, at der i overenskomsten således for det første er forudsat, at den fornødne aftalekompetence er til stede på det lokale niveau, og for det andet, at det lokale niveau i henhold til overenskomsten er den enkelte skole, idet det er forudsat, at den lokale løndannelse integreres i den lokale personalepolitik.

I fremsendelsesbrevet af 7. maj 2003 anerkender Personalestyrelsen imidlertid, at der kan være tilfælde, hvor aftalekompetencen ikke er fuldt ud delegeret til den lokale tillidsrepræsentant, og hvor de lokale parter, dvs. rektor og tillidsrepræsentant, aftaler den videre godkendelsesprocedure, herunder tidsfrist for den endelige godkendelse af forhandlingsresultatet.

tatet. Tilbagemeldingsfristen er 15 skoledage med mindre andet er aftalt, samt at en evt. underkendelse af en aftale skal begrundes skriftligt.

Det billede som de ovennævnte bemærkninger tegner af lokale forhandlinger er derfor:

- at det er forudsat, at skoleledelsen og tillidsrepræsentanten har fået uddelegeret den fornødne aftalekompetence
- at tillidsrepræsentanten i de tilfælde, hvor dette ikke gælder, samtidig aftaler den videre godkendelsesprocedure, herunder frist for den endelige godkendelse
- at tillidsrepræsentanten underskriver den daterede aftale

Det er vigtigt, at tillidsrepræsentanten underskriver den daterede aftale, da der under alle omstændigheder gælder en tilbagemeldingsfrist på 15 skoledage med mindre andet er aftalt, og en evt. underkendelse af aftalen begrundes skriftligt. Det er i denne forbindelse af underordnet betydning, hvorvidt det GL-centralt eller Områdebestyrelsen for private Gymnasier og Studenterkurser, der forholder sig til den indgåede aftale.

Det er således forkert, når Områdebestyrelsen i opslaget af 28. oktober 2003 angiver, at kompetencen vedr. aftaler om arbejdstid og decentral løn - som hidtil - er fordelt mellem tillidsrepræsentant og Områdebestyrelsen.

Der er tværtimod med bemærkningerne til § 8 i overenskomsten og bemærkningerne hertil i fremsendelsesskrivelsen tilstræbt en bevidst ændring af den hidtidige praksis vedrørende godkendelse af aftaler, der er indgået mellem rektor og tillidsrepræsentant på det enkelte gymnasium. Aftaler indgås lokalt, og afgørende i denne forbindelse er, at aftaler enten skal være godkendt eller underkendt efter 15 skoledage med mindre andet er aftalt.

For god ordens skyld skal det anføres, at GL ikke i brev af 12. maj 2003, hvor overenskomsten returneres i underskreven stand, ikke har taget anstand på den aftalte godkendelsesprocedure."

Overenskomsten 2005 (mellem Amtsrådsforeningen/Københavns og Frederiksbergs kommuner og GL)

1. februar 2005 blev der opnået enighed om overenskomstfornyelse mellem Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksbergs kommuner på arbejdsgiversiden og GL på arbejdstagersiden vedrørende de amtslige gymnasier. Den tidligere § 31 blev videreført i § 22, hvis stk. 3 lyder således:

"§ 22 Undervisning, forberedelse og øvrige opgaver

...

Stk. 3.

Herudover indregnes tid til forberedelse. Forberedelsestiden fremkommer på følgende måde:

(Lærerens årlige undervisningstimal \div 30 % af lærerens årlige undervisningstimal) *
1,33 time.

Forberedelsestiden til de 30 pct. af lærerens årlige undervisningstimal aftales lokalt, idet der tages hensyn til bl.a. undervisningsformer, lærerroller, erfaring mv.

Til lærere, der er fyldt 60 år, indregnes yderligere 40 minutter * det årlige undervisningstimal.

Bemærkninger:

Forberedelse til undervisning omfatter, at læreren og lærerteamet planlægger, forbereder, evaluerer og efterbehandler undervisning og undervisningsforløb alene og sammen med andre."

Staten, dvs. Finansministeriet, sad med under forhandlingerne om fornyelsen af overenskomsten for de amtslige gymnasier, og den 25. februar 2005 underskrev Finansministeriet og GL et forhandlingsprotokollat, hvoraf fremgår, at parterne var enige om at overføre punktet om arbejdstid til overenskomsten for lærere ved de statslige og private gymnasieskoler, studenterkurser samt hf-kurser.

2. I maj 2005 udsendte GL en vejledning for tillidsrepræsentanter vedrørende OK05. Af vejledningen fremgår, at gymnasireformen nu er kommet ind i billedet. Om forberedelsen hedder det bl.a.:

"Forberedelse

§ 22, stk. 3

Herudover indregnes tid til forberedelse. Forberedelsestiden fremkommer på følgende måde:

(Lærerens årlige undervisningstimal \div 30 % af lærerens årlige undervisningstimal)

- 1,33 time.

Forberedelsestiden til de 30 % af lærerens årlige undervisningstimal aftales lokalt, idet der tages hensyn til bl.a. undervisningsformer, lærerroller, erfaring m.v.

Til lærere, der er fyldt 60 år, indregnes yderligere 40 minutter * det årlige undervisningstimal.

Det betyder:

At forberedelsesfaktoren (1,33) som hidtil ikke indeholder pauser og tid til præambelopgaver (pædagogisk/administrative opgaver).

At der som hidtil skal beregnes forberedelsestid til 70 % af undervisningen med en centralt aftalt forberedelsesfaktor på 1,33, samt at der for enkelte lærere skal forhandles øvrig tid til forberedelse til de resterende 30 % af undervisningen.

Med ovenstående forudsætning om, at indregnede undervisningstimer forudsætter forberedelse, skal der aftales forberedelse til de resterende 30 % af den enkelte lærers undervisningstimer. Faktoren skal afspejle eventuelle ændringer i sammensætningen af undervisningsopgaver og/eller krav til forberedelsen GL finder derfor, at faktoren ikke bør være mindre end 1,33."

Vejledningen indeholder et "Forslag til Aftale om forberedelsestid", der ender med følgende bemærkning: "Aftalen indgås med forbehold for godkendelse i kompetente organer".

3. I "Gymnasieskolen" nr. 16 i 2005 anfører GL bl.a.:

"Som overenskomsterne de senere gange har udviklet sig, er der et betydeligt spillerum, som skal udfyldes lokalt, det vil sige i det enkelte amt og på den enkelte institution.

Denne udfyldelse er nu på plads eller ved at være på plads i enkelte amter, og det forventes i GLs lokalorganisation, at flere vil følge efter. Først i mål kom Storstrøms Amt, som i øjeblikket afholder urafstemning om en rammeaftale for arbejdstiden, men tæt i hælene ligger Sønderjyllands og Ribe Amter.

Et helt grundlæggende princip for GL i forhandlingerne om lokale aftaler er, at al undervisning giver samme forberedelse.

Ordene vejes på guldvægt

Både GLs lokalorganisation, rektorer og de amtslige arbejdsgivere har efterhånden fået nogle års erfaring med at forhandle arbejdstid, og med de forskellige udgangspunkter parterne har, er der et fælles ønske om, at de lokale aftaler skal være lette at administrere.

...

Svævende over det hele ligger lige nu først og fremmest gymnasiereformen og dens krav til nye organisations- og arbejdsformer på skolerne, ikke mindst tilvejebringelsen af ressourcer til det administrative teamarbejde."

GL's nægtelse af at godkende lokale aftaler om forberedelsesfaktoren

Den 23. august 2005 meddelte GL – ved den pågældende områdebestyrelse for private gymnasier og kurser – Rønne Gymnasium, at en konkret udarbejdet arbejdstidsaftale ikke kunne godkendes. I brevet hedder det:

"Kære Frode Poulsen.

Jeres arbejdstidsaftale er ikke blevet godkendt. Årsagen er forberedelsesfaktoren. Forretningsudvalget er meget skeptisk over for en forberedelsesfaktor på 1,30 og derunder og fandt derfor ikke aftalen acceptabel. Endvidere blev der stillet spørgsmålstegn ved, om man kan leve med en forskellig faktor i 1. og 2. g.

Aftaler med mindre end 1,33 til forberedelse bliver ikke godkendt."

Den 24. august 2005 fik rektoren for Ålborg Studenterkursus en tilsvarende meddelelse fra lærernes tillidsrepræsentant Jane Larsen om, at GL ikke ville godkende en indgået arbejdstidsaftale. Afslaget foranledigede, at kursets rektor den 31. august 2005 i en mail til kontorchef Bente Ørum, Undervisningsministeriet, skrev således:

"Kære Bente Ørum

På Aalborg Studenterkursus har vi fået besked om, at GL ikke kan godkende den indsendte arbejdstidsaftale. Det stiller jeg mig uforstående overfor. Jeg har fået nedenstående begrundelse fra skolens tillidsrepræsentant.

Venlig hilsen
Per Knudsen
Aalborg Studenterkursus

24. august 2005 12:27:49

Message

From: Jane Larsen
Subject: Arbejdstidsaftale
To: Per Knudsen
Kaj Nielsen
Henning Schoop

Jeg må vel hellere fortælle, at arbejdstidsaftalen er blevet afvist igen. Jeg får ingen forklaring på, hvorfor vi ikke kan bruge formuleringen om at hold læst efter gammel bekendtgørelse, kan arbejde efter gamle arbejdstidsregler. Jeg får blot en ordre: Der skal stå at forberedelsesfaktoren er 1,33 (der kan så modregnes op til 60 %), og der må ikke være puljer.

Jane"

GL's afslag førte til, at Finansministeriet anmodede om mæglingsmøde, hvorunder parterne ikke kunne blive enige. Efterfølgende blev ministeriet bekendt med, at lokale aftaler på flere andre skoler var blevet forkastet med den begrundelse, at forberedelsesfaktoren var under 1,33. Blandt disse var Gentofte Studenterkursus.

I et referat af et lokaludvalgsmøde i GL den 8. juni 2005 hedder det bl.a.:

"Principper for lokale aftaler om forberedelsestid

1. Det er afgørende at fastholde den lodrette fortolkning, som nu er præciseret i overenskomsten. (Det er truslen om de individuelle forhandlinger, der skal medvirke til, at der lokalt indgås helhedsaftaler).
2. Helhedsaftalerne skal sikre, at der kan opnås aftale om en forberedelsesfaktor på 1,33 til al undervisning.
3. Der skal ikke opereres med puljer eller differentieret forberedelse.
4. Er der på skolerne behov for ekstra/særlig forberedelsestid eller tid til udviklingsopgaver, skal tiden hertil findes som en del af øvrige opgaver.
- ...

Grundlæggende er ideen med en helhedsaftale at få 1,33 til al undervisning."

FORKLARINGER

Bente Ørum har forklaret, at hun er kontorchef i Undervisningsministeriets forhandlingskontor og siden 1995 har været ansvarlig for overenskomsterne. Under forhandlingerne i 1999 var langt den største del af gymnasierne amts-gymnasier, hvis forhold derfor blev forhandlet af Amtsrådsforeningen, således at ministeriet lå i kølvandet på disse forhandlinger. I 2002 besluttede Finansministeriet, at der skulle indgås en særskilt overenskomst for de private gymnasier m.v. Forhandlingsresultatet kom til at indgå som et led i AC forliget. Under forhandlingerne, som hun vil betegne som vanskelige, udgjorde spørgsmålet om decentrale forhandlinger et centralt punkt. For Undervisningsministeriets vedkommende var det en klar forudsætning, at de decentrale forhandlinger skulle foregå lokalt ved tillidsrepræsentanten og rektoren. Ved det første tilfælde af uenighed mellem disse skulle organisationerne ind i billedet. Sigtet med de lokale forhandlinger er at opnå størst mulig dynamik på den enkelte arbejdsplads under hensyntagen til de lokale forhold på den enkelte skole. Under forhandlingerne argumenterede GL med, at der blandt såvel rektorerne som tillidsrepræsentanterne var nogle, som ikke havde helt check på overenskomstforholdene. GL ønskede derfor at få indblik i de lokalt indgåede aftaler med henblik på at kunne trække i nødbremsen.

Hun husker, at der under forhandlingerne blev talt meget om, at udtrykket "den lokale repræsentant" ikke var dækkende. Fra GL's side blev det tilkendegivet, at den lokale repræsentant for GL normalt ville være tillidsrepræsentanten ved gymnasiet/kurset. Udtrykket "en helhedsaftale" erindrer hun fra tidligere forhandlinger, men ikke fra forhandlingen i 2002.

Brevet af 7. maj 2003 til GL omhandlede den lokale løndannelse, men hun vil ikke udelukke, at der også i forhold til arbejdstiden har været tale om uuddannede rektorer og tillidsrepræsentanter, og at der i denne forbindelse har været talt om delegering. I forbindelse med overenskomstens indgåelse blev det aftalt, at parterne skulle holde et møde med henblik på en evaluering af, hvordan det gik med de decentrale forhandlinger om delegationsspørgsmålet, men hun opfattede mødet som værende af en noget "rituel" karakter.

Forhandlingerne om overenskomsten i 2005 var meget langvarige. Staten skal overtage amts-gymnasierne pr. 1. januar 2007, men forhandlingerne bar præg af, at det var Amtsrådsforeningens opfattelse, at det – på det tidspunkt – fortsat var foreningen, der skulle køre forhandlingerne. Under forhandlingerne gav GL udtryk for, at der skulle være tale om en helhedsaftaleløsning. En sådan løsning kom det imidlertid ikke til. Under forhandlingerne dominerede spørgsmålet om det samlede timetal.

Ganske kort tid før deadline påbegyndte man drøftelserne af spørgsmålet om forberedelsestiden. Det var her nødvendigt at tage højde for den nye gymnasierreform, men GL tilkendegav klart, at der inden for 30 % området kunne aftales enten højere eller lavere forberedelsestid end 1,33. Såfremt GL under forhandlingerne havde tilkendegivet som sin opfattelse, at forberedelsesfaktoren ikke kunne komme under 1,33, ville Undervisningsministeriet ikke have accepteret dette. GL's senere "håndfaste" holdning blev således ikke tilkendegivet under forhandlingerne. Der gik en rum tid, før Undervisningsministeriet blev bekendt med GL's Forhandlings- og normhåndbog OK99. Da GL's udtalelser om hovedpunkterne i den nye aftale i 1999 fremkom i foreningens eget fagblad, reagerede ministeriet ikke på udtalelserne. Det var først i 2005, at ministeriet fik et mere samlet overblik over, hvor mange lokalt indgåede aftaler der var blevet forkastet af GL.

Thomas Møllerup har forklaret, at han er rektor på Gentofte Studenterkursus, der er privat. På et møde den 1. juni 2005 opnåede han og tillidsrepræsentanten enighed om grundlaget for en aftale om forberedelsestiden, og på denne baggrund blev der udarbejdet en aftale 8. juni, som tillidsrepræsentanten indsendte til GL's lokale bestyrelse. Da tillidsrepræsentanten tilkendegav, at hun skulle indsende aftaleudkastet til GL, gav han udtryk for, at han ikke selv havde brug for organisationens godkendelse. Han anså dog organisationens gennemgang for at være af teknisk karakter og havde i øvrigt ikke anledning til at blande sig i, hvem tillidsrepræsen-

tanten rådførte sig med. Han interesserede sig kun for indholdet af aftalen og ikke for formelle spørgsmål. Imidlertid forkastede GL aftalen under henvisning til, at det var et ufravigeligt krav, at al forberedelsestid skulle være mindst 1,33. Han var imidlertid ikke til sinds at bøje sig herfor. Den aftale, han og tillidsrepræsentanten var blevet enige om, havde rent faktisk været gældende i 5 år, idet faktoren dog i stedet havde været angivet i minutter. Hans reaktion var, at tingene derved ikke kunne komme til at hænge sammen, idet der ville blive for lidt tid til pædagogiske og administrative opgaver. GL's holdning indebar helt klart en ændring i forhold til, hvad der havde været gældende de foregående 5 år. Efter GL's afslag kom der en ny tillidsrepræsentant, der foreslog nogle yderligere redigeringer i det tidligere udkast til aftale. Uanset at det var den nye tillidsrepræsentants ønske, at der skete disse ændringer, blev også disse afvist af GL. I mangel af en aftale udarbejdede han derpå et administrationsgrundlag, dvs. hans egne ensidigt udstukne retningslinier, som var i overensstemmelse med dem, han og den nye tillidsrepræsentant var blevet enige om. Han har ikke selv tidligere oplevet en så "mudret" holdning som den, GL har lagt for dagen i denne sag. GL har ikke på noget tidspunkt udmeldt sin generelle holdning til rektorerne, uanset at der har været rig anledning her-til. Det er den enkelte, private skolebestyrelses kompetence at udstikke målene for skolens virksomhed, og for hans egen skoles vedkommende har det altid været tillidsrepræsentanten, der har taget stilling til de lokale spørgsmål. Hans og også lærernes reaktion på GL's vejledning OK05 var at trække på smilebåndet. Vejledningen var udtryk for et rent skrivebordsarbejde, der overhovedet ikke var til at leve med i praksis. Den indeholder en detaljeringsgrad, som ikke havde noget at gøre med arbejdet på hans skole.

Mogens Esmarch har forklaret, at han er chefkonsulent i Personalestyrelsen og har været koordinator for det team, der tager sig af undervisningsområdet. Han deltog i forhandlingerne i Amtsrådsforeningens regi i 2005, der kom i stand i anledning af gymnasireformen. Fra arbejdsgiverside blev der spillet ud med en arbejdstidsaftale, der skulle give rektorerne langt større spillerum for arbejdets tilrettelæggelse end hidtil. Det var Undervisningsministeriets holdning, at et sådant spillerum var helt afgørende for implementeringen af reformen. GL brugte ikke mange minutter på at afvise udspillet, hvorefter der i 3 - 4 måneder blev forhandlet i det væsentlige ud fra GL's model, der var helt den samme som den gældende. Det var GL's ønske, at det lokale niveau helt blev frataget det ledelsesmæssige initiativ, men en sådan udvikling blev hurtigt afvist af Finansministeriet, hvorefter forhandlingerne kom til at dreje sig om, hvad der var helt nødvendigt med henblik på en tilpasning af reformen. For Undervis-

ningsministeriet var det afgørende, at 30 % af forberedelsestiden skulle aftales lokalt. Såfremt det havde været meningen, at al forberedelsestid skulle være mindst 1,33, kunne dette lige så godt have været aftalt centralt. At forberedelsesfaktoren kun kunne gå en vej, nemlig opad, ville selvsagt ikke have nogen interesse for ministeriet. Det er ministeriets opfattelse, at GL's holdning gør overenskomstens bestemmelse om lokale forhandlinger, senest § 24, stk. 5, helt indholdsløs. Udtrykket "helhedsaftale", som GL har lanceret, blev han først præsenteret for under forhandlingen i 2005. Det er hans egen bestemte opfattelse, at GL med sit standpunkt under denne sag søger at opnå en retstilstand, som man ikke har kunnet opnå under overenskomstforhandlingerne.

Helge Mørk Jensen har forklaret, at han er forhandlingschef i GL, hvor han har været ansat siden 2000. Under forhandlingerne i 1999 var han ansat i Amtsrådsforeningen. Han ved ikke, hvor nøjagtigt man i 1999 drøftede spørgsmålet om de forskellige forhandlingsniveauer i aftalerne. Overenskomsten i 1999 var på en række punkter helt anderledes end den tidligere overenskomst, og det var da også en nydannelse, at spørgsmålet om forberedelsestiden delvist blev lagt ud til lokal forhandling. Voldgiftssagen i 2000 drejede sig dels om, hvad der teknisk skulle forstås ved det, man havde forhandlet sig frem til, dels om spisepauser. Han afgav selv vidneforklaring, men kun vedrørende spørgsmålet om spisepauser. Det er hans opfattelse, at udtrykket "helhedsaftaler" har været nævnt gennem længere tid. Herved forstås, at aftalen skal indeholde de væsentlige elementer i forhold til at løse alle opgaver i forbindelse med undervisningen. Der er tale om en helhed, der ud over selve forberedelsen også rummer en række andre elementer. De forskellige undervisningsformer skal værdisættes forskelligt, og det er ifølge GL's interne regler områdebestyrelsen, der har forhandlingskompetencen. For de private gymnasiers vedkommende er bestyrelsen valgt af de enkelte gymnasiers lærere, men denne gruppe har kun én bestyrelse, der dækker hele landet. Bestyrelsen kan i det enkelte tilfælde beslutte at delegerer sin kompetence til tillidsrepræsentanten på en skole. Dette er dog ikke sket.

Han erindrer ikke nærmere, hvorfor bestemmelsen om interesselister, som den blev formuleret i § 33 i 2000-overenskomsten, blev ændret. Det er rigtigt, at GL tilkendegav, at det sædvanligvis var tillidsrepræsentanten, der var den lokale repræsentant. Det er da også GL's holdning, at det er tillidsrepræsentanten og rektoren, der - i tilfældet af en tvist - skal drøfte sagen og danne sig et overblik over, hvad problemet er. Dette indebærer imidlertid ikke, at det er

tillidsrepræsentanten, der har forhandlingskompetencen. Efter hans opfattelser er dette også klart kommet frem i Personalestyrelsens brev af 7. maj 2003, der ikke kun sigter til løndannelsen.

Da GL's hovedbestyrelse har delegeret sin kompetence til områdebestyrelserne, er disse suveræne i forhold til hovedbestyrelsen, der ikke på noget tidspunkt har været præsenteret for problemet omkring forkastelserne af de lokalt indgåede aftaler, før denne sag opstod. Sagen har været kørt af områdebestyrelsen alene, og dens opståen har derfor været lige så overraskende for GL's hovedbestyrelse som for ministeriet. På grund af delegationen kan hovedbestyrelsen dog ikke gribe ind i områdebestyrelsens ageren i disse sager.

PARTERNES ARGUMENTER

Finansministeriet har anført, at det af overenskomstens § 24, stk. 5, klart fremgår, at øvrig tid til forberedelse skal aftales lokalt. Udtrykket "lokalt" kan ikke forstås på anden måde, end at både forhandling og aftaleindgåelse skal ske mellem den enkelte skoles ledelse og tillidsrepræsentanten. Dette støttes bl.a. af bestemmelserne i overenskomstens § 33 om håndtering af interesselister, der i første omgang skal forhandles mellem rektor og tillidsrepræsentanten på skolen. Såfremt forsøget på at løse en tvist skal starte et andet sted end hos dem, der har indgået den aftale, der strides om, ville bestemmelsen i § 33 ikke have nogen mening. At det er de samme personer, der skal forsøge at indgå lokale aftaler og forsøge at bilægge tvister, afspejles også i overenskomstens § 22, stk. 1, hvoraf det direkte fremgår, at den nærmere tilrettelæggelse af tid til opgaveløsningen sker i samarbejde mellem ledelse, den enkelte lærer og tillidsrepræsentanten, og hvori der direkte henvises til §§ 24 og 25. At "lokalt" skal forstås som hævdet af Finansministeriet støttes tillige af opmandskendelsen af 8. juni 2000, hvori det - i overensstemmelse med GL's påstand - blev fastslået, at der består et retskrav for den enkelte lærer på, at der lokalt optages forhandling om øvrig tid til forberedelse. Denne forståelse af bestemmelsen om lokal forhandling blev således bestyrket ved ændringen af tvistløsningsbestemmelsen, som den i 2002 blev affattet i § 33. Som forklaret af Bente Ørum var formålet med at indføre lokale forhandlinger at opnå størst mulig dynamik på den enkelte skole under hensyntagen til de særlige lokale forhold. Det er derfor ikke kun forhandlingen, men også selve aftalen, der uden indblanding fra centralt hold skal indgås lokalt. Behovet for,

at forholdene på de enkelte skoler aftales lokalt, belyses også af Thomas Møllerups forklaring.

Efter bestemmelsens ordlyd og formål er det derfor også i strid med overenskomsten, når GL kræver, at aftaler om den del af forberedelsestiden, der skal aftales lokalt, skal godkendes centralt. Derved har GL ganske undermineret bestemmelsen i § 24, stk. 5, idet GL efter sin udmelding om, at aftaler om en lavere forberedelsesfaktor end 1,33 ikke vil blive godkendt, har erstattet lokale løsninger med et centralt styret diktat. At dette er realiteten bekræftes af, at der, således som GL har indrettet sin interne organisation, kun er én landsdækkende områdestyrelse. Som det også fremgår af Martin Teilmanns forklaring, der er gengivet i opmandskendelsen fra 2000, var GL/AC enige i, at forberedelsen decentralt skulle kunne aftales til såvel mere som mindre end 1,33. Denne holdning er GL nu gået væk fra. Såfremt det havde været hensigten, at al forberedelsestid skulle være mindst 1,33, kunne dette lige så godt have været aftalt centralt. Som også forklaret af Mogens Esmarch ville den forståelse, GL nu lægger for dagen, selvsagt ikke have nogen interesse for ministeriet.

Finansministeriet har endelig bestridt, at der på nogen måde er udvist passivitet fra arbejdsgiversiden. GL's udmelding om, hvordan bestemmelsen i § 24, stk. 5, skal praktiseres, er sket i organisationens eget blad uden direkte tilkendegivelse over for den anden part i overenskomsten, og ministeriet har ikke haft nogen anledning til at reagere på et tidligere tidspunkt. Det var da også først, da meldingerne om områdestyrelsens nægtelse af at godkende lokalt indgåede aftaler indløb, at ministeriet blev helt bekendt med problemet og dets omfang. I denne forbindelse bestrides det også, at forhandling om de såkaldte "helhedsaftaler" skulle medføre, at aftaler om øvrig tid til forberedelse ikke skulle indgås med tillidsrepræsentanten på den enkelte skole, men i stedet godkendes centralt.

Vedrørende bodsspørgsmålet har ministeriet anført, at såvel kravet om central godkendelse som nægtelsen af at godkende en forberedelsesfaktor under 1,33 udgør bodspådragende overenskomstbrud. GL har herved forsøgt at opnå, hvad der ikke er opnået og ikke ville kunne opnås under overenskomstforhandlingerne, og det er en skærpende omstændighed, at GL's adfærd har været en hindring for indgåelse af lokale aftaler på en række skoler. Også den baste udmelding i referatet af lokaludvalgsmødet den 8. juni 2005 og bemærkningen om, at

det er "truslen om de individuelle forhandlinger, der skal medvirke til, at der lokalt indgås helhedsaftaler", illustrerer, at der er tale om et groft overenskomstbrud.

GL har anført, at det ikke i overenskomsten eller i øvrigt er fastlagt, hvem der har kompetencen til at aftale, hvad der skal gælde lokalt. Hverken på arbejdsgiver- eller på lønmodtager-siden er dette begreb defineret. Spørgsmålet om, hvem der har selve kompetencen til at indgå aftalerne, må således bero på den interne organisation i GL, herunder om der er sket en delegation af aftalekompetencen. Ved forståelsen af bestemmelsen i § 24, stk. 5, må det erindres, at den er blevet overført fra de tidligere overenskomster mellem Amtsrådsforeningen/Københavns og Frederiksbergs kommuner, hvori staten kun indgik som en lille spiller. Der er således en forhandlingspligt, men ikke en pligt til at indgå aftaler på lokalt plan.

I GL's Forhandlings- og Normhåndbog OK99 blev det klart tilkendegivet, at forhandlings- og aftalekompetencen kunne delegeres til GL's lokalbestyrelser, der kunne beslutte at videredelegere, men at hovedbestyrelsen også kunne trække delegeringen tilbage. Det blev således tilkendegivet, at kompetencer i forhold til lokalforhandlinger er forankret i områdebestyrelserne, at disse skal forestå koordineringen, og at GL's centralt fastlagte politik skal overholdes. Håndbogen blev udsendt i november 1999, og uanset at ministeriet må være blevet bekendt med den umiddelbart derefter, reagerede man ikke på GL's tilkendegivelser.

Allerede før indgåelsen af overenskomsten i 2002 var det blevet klart, at det ikke ville blive praksis, at der blev indgået aftaler om arbejdstid for den enkelte lærer, idet praksis var blevet, at der på skole- eller amtsniveau blev indgået såkaldte helhedsaftaler. Disse indebærer, at der for en gruppe af lærere blev indgået aftale om arbejdstid, herunder generel forberedelsestid.

Personalestyrelsens brev af 7. maj 2003 og den korrespondance, der fulgte efter Nina Kiærskous opslag af 27. oktober 2003 viser, at ministeriet selv blandede tingene sammen. I hvert fald indeholdt Institutionsstyrelsens svar af 18. november 2003 ingen sondring mellem forhandlinger i relation til løndannelse og forhandlinger i relation til arbejdstid. Det er således åbenbart, at der såvel i Institutionsstyrelsen som hos GL er sket en samlet vurdering af forhandlingsreglerne, både for så vidt angår løndannelse og for så vidt angår arbejdstid.

På denne baggrund må det konstateres, at der til stadighed hos ministeriet har været en viden om og erkendelse af, at der ikke hos den enkelte tillidsrepræsentant ligger en videregående forhandlings- og aftalekompetence end den, der hidtil havde været gældende mellem parterne. Den omstændighed, at det af tvisteløsningsbestemmelsen i § 33 følger, at der i første omgang skal forhandles lokalt mellem rektor og tillidsrepræsentant, kan ikke ændre herved.

Vedrørende spørgsmålet om bod har GL gjort gældende, at en muligt forskyldt bod bør bortfalde. Det standpunkt, Finansministeriet gør gældende, følger ikke klart af § 24, stk. 5, og dennes tilblivelseshistorie, og ministeriet har ikke dokumenteret nogen form for skadevirkning. En bod på 100.000 kr. vil under alle omstændigheder være urimeligt høj.

OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Da der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten har kunnet opnås flertal for en afgørelse, skal denne træffes af opmanden, der udtaler:

Overenskomstens § 24, der har overskriften "Undervisning, forberedelse og øvrige opgaver", indeholder i stk. 2-4, bestemmelser om, hvordan forberedelsestiden skal beregnes for så vidt angår 70 % af det årlige timetal. For så vidt angår den resterende del af timetallet, dvs. 30 %, skal forberedelsen ifølge stk. 5 "aftales lokalt", og ifølge bemærkningen til bestemmelsen skal dette ske "under hensyn til de lokale forhold, herunder bl.a. undervisningsformer, lærerroller, erfaring mv." Anvendelsen af ordene "aftales lokalt" indebærer, at der må kræves meget stærke holdepunkter for at nå til, at der herved - kun - menes "forhandles lokalt", således at en lokalt indgået aftale først er en aftale, når den er godkendt centralt. Den uddybende bemærkning tilsiger da også, at meningen med bestemmelsen er, at der skal tages hensyn til de særlige forhold, som måtte gøre sig gældende på den enkelte skole, og som netop kun personer, der allerede er ansat på skolen, dvs. rektor og en tillidsrepræsentant, kan have det fornødne kendskab til.

§ 24, stk. 5, suppleres af bestemmelsen i § 33, der regulerer, hvad der skal ske ved "uenighed om indgåelse af [fremhævet af opmanden] en lokal aftale i henhold til § 24, stk. 5. Denne bestemmelse henviser således direkte til § 24, stk. 5, og angiver udtrykkeligt tillidsrepræsentanten som den, der i første omgang skal forhandle med skolens rektor, hvilket nærliggende må

anses for begrundet i, at overenskomstens parter har haft den fælles forståelse, at det var tillidsrepræsentanten, der skulle indgå en lokal aftale i medfør af § 24, stk. 5. § 33 udgør dermed et væsentligt bidrag til forståelsen af § 24, stk. 5.

§ 24, stk. 5, må endvidere ses i lyset af, hvad der var parternes tilkendegivne eller eventuelt forudsætningsvise forståelse, da bestemmelsen blev aftalt første gang i 1999. Om dette udtalte GL i Forhandlings- og Normhåndbogen OK99 bl.a.:

"Der er ikke nogen tilsvarende hensigtserklæring [om delegation] vedrørende arbejdstid, men det forudsættes implicit, at lokale aftaler indgås af lokale repræsentanter på amts/skoleniveau."

Af Normhåndbogen fremgår, at GL's Hovedbestyrelse på baggrund heraf besluttede vedrørende forhandlings- og *aftalekompetencen* [fremhævet af opmanden] at delegere kompetencen for så vidt angår de private/ statslige skoler til tillidsrepræsentanten, og at koordineringen skulle ske i områdebestyrelsen/lokaludvalget.

Også det, der fremgår af Normhåndbogen under pkt. 1.4 Forberedelse viser, at GL selv var af den opfattelse, at der skulle aftales lokalt, og at der kunne aftales en lavere forberedelsestid end faktor 1,33. For sådanne tilfælde anbefalede GL, hvad den frigjorte timeressource skulle anvendes til.

Herudover blev det i bilaget til forliget mellem Finansministeriet og AC om den senere 2002-overenskomst gentaget, at den lokale repræsentant for GL (ved delegation af forhandlingskompetencen) normalt ville være tillidsrepræsentanten ved gymnasiet/kurset, og GL reagerede ikke over for Personalestyrelsen, da denne i brevet af 7. maj 2003 bemærkede, at det var en forudsætning, at der var den fornødne aftalekompetence lokalt på den enkelte institution.

Til det anførte kommer, at GL under voldgiftssagen i 2000 nedlagde en påstand om, at der består et retskrav for den enkelte lærer på, at der lokalt aftales øvrig tid til forberedelse i medfør af overenskomstens § 31, stk. 4 (nu § 24, stk. 5), og at uenighed ved indgåelse af en lokal aftale skulle henvises til behandling efter overenskomstens § 40 (nu § 33). Opmanden gav GL medhold heri med den præcisering, at det i påstanden nævnte retskrav angik lærernes krav på

forhandling om fastsættelsen efter § 31, stk. 4, af øvrig tid til forberedelse. Opmanden lagde herved bl.a. vægt på direktør Martin Teilmanns forklaring under sagen.

Den forståelse - og praktisering - af bestemmelsen om lokale aftaler, som GL siden er kommet ind på, må herefter betegnes som en udglidning i forhold både til GL's egen oprindelige forståelse og til, hvad der efter ordlyden og oplysningerne om formålet og tilblivelsen er grundlag for.

Der er herefter ikke grundlag for at følge GL's standpunkt, hvorefter lokalt indgåede aftaler kan kræves godkendt centralt, i hvert fald når det – som tilfældet er – reelt indebærer, at der ingen aftalekompetence ligger hos den lokale tillidsrepræsentant, jf. herved Finansministeriets påstand 1. I konsekvens heraf og af det, der i øvrigt er anført ovenfor, er det ligeledes i strid med overenskomsten, når GL ved sin konsekvente og unuancerede nægtelse af at godkende aftaler, der indebærer en lavere forberedelsesfaktor end 1,33, udelukker tillidsrepræsentanten for lærerne på en skole - efter en vurdering af de lokale forhold - at indgå sådanne aftaler med skolens rektor, jf. Finansministeriets påstand 2.

GL har ikke over for Finansministeriet som overenskomstpart tilkendegivet den forståelse af § 24, stk. 5, der nu gøres gældende, og det er ikke godtgjort, at ministeriet har været bekendt med GL's praktisering af bestemmelsen om lokal aftaleindgåelse, før der indløb meldinger herom fra de enkelte skoler. Heller ikke det, GL har anført om "helhedsaftaler", et begreb der ikke har været forhandlet eller drøftet nærmere mellem parterne, kan føre til, at ministeriet ved passivitet eller på anden måde har accepteret GL's udlægning af § 24, stk. 5.

Finansministeriets påstand 1 og 2 tages herefter til følge.

Vedrørende bodspåstanden bemærkes, at det som anført af GL ikke i overenskomstens som sådan er nærmere præciseret, hvem der i forhold til forhandlinger, der skal føres lokalt, har aftalekompetencen. Hertil kommer, at det ikke er uforståeligt, at GL efter Lars Svenning Andersens notat i 1999 kan have været i tvivl om, hvordan bestemmelsen i § 24, stk. 5, skulle udmøntes i praksis, og at det således ikke ses, at foreningen bevidst har ønsket at handle overenskomststridigt. På denne baggrund og med bemærkning, at det må anses for ønskeligt, at parterne nu i indbyrdes forståelse når frem til en hensigtsmæssig måde at praktisere bestem-

melsen på, finder jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge GL bod. GL frifindes derfor for Finansministeriets påstand herom.

T h i b e s t e m m e s :

Gymnasieskolernes Lærereforening skal anerkende, at det er i strid med § 24, stk. 5, i overenskomsten for lærere ved statslige og private gymnasier, studenterkurser og hf-kurser at kræve indgåede aftaler om den del af forberedelsestiden, der skal aftales lokalt, godkendt centralt.

Gymnasieskolernes Lærereforening skal anerkende, at det er i strid med overenskomstens § 24, stk. 5, at udelukke indgåelse af aftaler, der er baseret på en forberedelsesfaktor på under 1,33.

I øvrigt frifindes Gymnasieskolernes Lærereforening.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

København den 28. juni 2006

Per Sørensen